

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

O-vár. Vizi-utca, 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Kedden, Csütörtökön és Szombaton.
 Ara évenként 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábas sorért először 7 kr, másodszor 6 kr, harmadszor 5 kr. o. é. minden hirdetés után 30 kr bélyegző. Előfizetés a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

KIADÓ-HIVATAL:

Könyvtáza, STRIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, február 14-kén 1861.

(D) A fehervári értekezlet jogkérdésileg olyan citrom már, melynek levét az irodalom s közvélemény eléggé kifacsarta. Most már csak az a kérdés: mi fog következni? vagy is mi lehet ezen értekezlet hatása és eredménye?

Az értekezlet, melyre az udvornál nagy fontosságot helyeztetnek, abszolút többséggel nyilatkozott az 1848-ki törvény mellett; bárha annak tagjai közt voltak a kik az absolutistikus kormányzás alatt is hivatalt viseltek, és így éppen nem állíthatja senki, hogy valamely vérmes magyar és székely gyülekezlet adta ott véleményét, hisz a hivatalon kívül állók nagyobb része is a régi conservatívek, s a régi ellenzék romjaiból volt összealkotva, mind türelmes kedélyű, békeszerető urakból, kik miatt egyelőre a magyar közvélemény is nagy részben aggodalmasan nyilatkozott amaz értekezletről, s kiknek egy részéről magánkörökben bizonyosra föltették, hogy legalább is egy előkészítő erdélyi országgyűlést bealkusznak.

Mi ugyan távol voltunk e föltevéstől. Tudtuk, hogy a magyar minden régiebb és újabb párt árnyalatának annyira szívéhez forrott az alkotmányhoz szigorú ragaszkodás, hogy azt még akkor is, ha reá nézve tán rosszul ízik, el nem löki, hanem mint a közclet egyedüli biztos gyógyszerét csöndes resignációval beveszi.

És e föltevésben, — jó órában legyen mondván — nem is csalódtunk; pedig egy külön Erdély eszméje nagyon kedves volt egykor sokak előtt. Egy-egy kisdéd cotterianának kezében állott itt minden magas hivatali polcz betöltése, kezében az igazságszolgáltatás, kezében a főhatalom egy kis tehetetlen ország felett, sőt kezében még a gazdaság, tudomány s művészet körébe tartozó dolgok is; és ez nem praedicált, mert e hazában a kásztok jogi válaszfalairól nem volt szó. Egy gyűlésteremben tanácskozott a nemesség, felszínével a mágánssal együtt, kik ottan mint szintén nemességek vettek részt, együtt a polgársággal, kik szintén egyenjogúak voltak a földasztalnál, s ez hízelt az oly rétegnek is, mely elől a hatalom megosztásban az oroszlan részeket mindig mások kapták el, hízelt pedig azért, mert legalább meg volt győződve, hogy neki is éppen ugy joga volt ahhoz, csak hogy sors szerint másnak jutott, s az a kinek jutott, az ő felszíné, az ő vére. Szép államjogaink mellett fényes egyéni jogunk volt, mert itt nem volt szabad a nemest gyanúra és elítélletlenül befogni, kilencszilvafás udvarkánk, meg annyi asylumok valának, hol ki tudja hányszor adtunk menedéket védett jobbagyaink gyermekeinek, midőn ők a katona fogdosástól remegének!

Mindez máskint van 1848 óta.

Ha visszaáll a miniszterium, meglehet, hogy egy-egy genialis szegény legény elveinek tisztasága, észtehetőségének fönsége, jellemének szilárdbecsülete által a legmagasb polczra emelkedik; a nepotismus befolyása megcsökken egy részről, míg másrészt a főbb urirend eddigi nemes társaitól külön táblán fog tanácskozni, a mi eddig csak czim volt, majd kásztára szakadás eszköze lehet, de mégis e szétszakadásban, e fennsőbbiségnek tetsző jogban nem fognak annyit bírni, a mennyit bírtak itt, midőn jogilag szegényebb véreikkel egyenlők voltak ugyan, de kivételileg minden hatalom egyedül náluk volt ha észlelesen tudtak bánni vezérő befolyásukkal; míg a közhazában a két tábla által két nagy jog áll fenn, s két tábornak két vezérlete; a mi által az a mi nálunk alárendelt volt egyenjoga által, önálló lesz külön jogtérre által. Az erők ez egyensúlyozása biztosabban használ a közjólétnek. Kevésbé lesznek hatalmasak az egyesek; annál szabadabb lesz az egész. Az ország pedig összeretett vállakkal elég erős lesz a szabadságot megvédeni, míg egy külön kis Erdélyben állott ugyan az irott jog malasztja, de csak annyiban bírt érvénnyel a mennyiben a kormánynak tetszett. Leopoldi kötleveünk, melyre minden uralkodó eskü tett, minden pontjaiban megszegetett; ha a főbburak velünk együtt tanácskoztak is, sorukból a kormány választá ki min-

dig saját embereit, s azokat hívta meg, míg az ellenzéki főur kívül állott a törvényhozás sorompóján, vagy a képvisleti állást kellett elkörtészkednie egy-egy szegényebb sorsu capacitás elől. És mit ért az egyéni szabadságot szentesítő jog? Nem kiadta-e a kormány egykor az elítéletlen Vesselényi ellen az elfogató parancsokat? És hány főispán s főkirálybíró volt, ki azt visszautasította volna? — Adó alá vetették a székelységet törvénytelenül, adó alá az egyházi nemest, katonafegyvert s német hadnagyokat raktak Csik, Gyergyó és Háromszékre, összelövdözték a jogai mellett álló szabad székelyt Madefalvánál. — Mit értünk a fényes joggal, mit a szabadsággal, ha egy kis ország tehetetlen erejével nem tudtuk azt megvédeni?!

Most ha az uralkodó fölség méltányolni fogja a fehervári értekezlet többségének véleményét, melynek az országban még abszolút és mindenesetre hevesebb többség felel meg; Erdély kivívott egyesülése sértetlen hagyatik. A régi előjogok örökre elenyésztek; a törvényhozási joggal bíró eddigi rendek helyett egyenjoggal megy Pestre az összes nép érdekének képviselője. A szegény román földész oly joggal áll a megyei zászlók alatt, mint a hajdon búszke főur, s ez amazzal testvéri kezét szorít.

És ezen jogok irott malasztjának érvényben maradásáról egy erőteljes nagy királyság kezekedik. Mitől félnek, vagy mit tervelnek azok, kik az alkotmány ellen szavaztak?

Szerencsére ez csak egy kis töredék volt, s nincs törvény, melybe lábait megvetthesse. Már pedig midőn az uralkodó a törvényre hivatkozott, csak oly véleményt vehet tekintetbe a mi a létező törvényen alapszik.

A fehervári értekezleten a minoritás is két nézetre szakadt, s ebből látszik, hogy beh nincsen egy biztos archimedesi pont az 1848-iki törvényen kívül. Egyik töredék sem volt képes valamely más hozott törvényre vethetni meg lábát, mindkettő csak az octroy-hoz folyamodott, ezen szerencsétlen eszközhöz, melyet october 20-dika óta az uralkodó hatalom is le akar rázni magáról.

Elismerte egy a csodálatos politikájú Smidt ur, ki 1848-ban az unió lobogóját hordozta kezében, azóta pedig a mint látszik megcsontosodott bürocrata lett, valamint a román tagok is Sulucz uron kívül elismerték, s nyíltan ki is mondták, hogy az 1848-ki törvény szent és igaz törvény, de Smidt urnak még egy országgyűlés kell, mely e törvényt revideálja, s ennek összealkotására oly projectumot tett, mely a mellett, hogy nevetséges, a szászok nagy befolyását biztosítaná. — A románok pedig egy hitfelekezeti egykori zsinatának azon mondatára emlékeztek: „Crux est faciendum, dummodo catholici videant, et protestantes ne videant.” Így román atyáink elismerék, hogy a magyaroknak törvényes igazuk van, de mivel ők románok, tehát Sulucz mellett szavaznak, vagy is a mellett, a kinek nincs törvényes igaza.

Eppen azért, mert a minoritás semmi elfogadható jogalapot nem tudott felfedezni, nézetei el fognak esni a trónnál, el a világ közvéleményében. És megkísértheti az uralkodás akárhány bizalmi értekezleten; de Erdélyben nem fog találni egyetlenegy magyart és székelyt, a ki a törvénytől ellálljon, míg azt az országgyűlés el nem törli. Ez már a mi szokásunk, mi gyakorlott és hű katonák vagyunk az alkotmányosság zászlói alatt, csak a halál szakaszt el azon zászlótól, mely alá felelküvünk.

Tehát az értekezlet eredménye az, hogy létező törvénynek egyedül 1848-at lehetett elismerni, s mit sem találtak a régiebb törvényhozás nyomaiból, a melylyel az egyenjogúság kívánalmait úgy lehessen kiegyenlíteni, hogy az 1848-iki törvényt félrelökhesék. Nem is lehetett találni; mert 1848 egy korszak, a honnan visszalépni nem lehet, s minden onnan eredő jog egyszerűsége az ott megállított kötelezettségek elfogadását és teljesítését igényli, ugy az uralkodás mint a népek részéről.

Tehát a fehervári minoritás, ha neki Bécsből más vigasztalást nem adnak, legyen megvigasztalva, hogy ha nem állíthat vissza egy magával tehetetlen

kis országot, egy nagy ország anyakebelén sokkal biztosabban élvezheti az alkotmányos szabadság malasztját, habár e nagy országban a kis emberek nem fognak oly nagyoknak látszani, s így az egyéni érdek, mely tán némelyeket az alkotmány ellenségeivé tett, kárpótolva lesz milliók jobb sorsában.

I. A fehervári értekezlet, mint tizenegyes alkotmánytan életünket beárnyaló látás mozzanat, Erdély életében nagy történeti és politikai esemény. Mintán mint zártkörű tanácskozmányban a nyilatkozatra feljogosítottak közül oly igen kevesen vehettek részt, mi kiknek e szerencse jutott, kötelezve érezhetjük magunkat, hogy annak lehető legjobb képét juttassuk tudomásra.

Hogy e tanácskozmány horderejét, erkölcsi súlyát kellőleg kiemelhesük, hogy azokat, kik tán ez értekezlet lényegéhez hozzászólani hivatalra érzik magukat — kellőleg tájékozhatassuk: mindenek előtt annak alakja iránt kell némi megjegyzéseket hoznunk.

A rendeletek, melyek alapján ez értekezlet összehívása történt, eléggé ismeretesek; szintén oly ismeretes az, hogy azt mint a hon alkotmányos életéből nem folyó conventiculumot, már előre csak is magános színezetűnek tekintette: felesleges, de mégis jónak látjuk megjegyezni, hogy a meghívottak többsége is magános színezetűnek nyilvánította.

Mindazáltal nem lehet tagadni, hogy ez értekezlet több volt mint magános véleményezés, be kell vallanunk, hogy ha kívánt eredménye lesz: szívesen elengedjük minden formalitási hiányait.

Sokan voltak, kik az összehívási formák után, mindjárt a kijelentett hely, illetőleg vár felett titkóztunk meg. A fehervári várban, hol annyi ágyu tántog s szurony mozog, csiklandósnak tetszhetett nyilatkozatokat hozni oly rendszer felett, mely Erdélyben még eddig hatályában kuszája kereszttel kasul államéletünket, s mely rendszer éppen ágyúnak, szuronyoknak közöni lételet. Azonban az eredmény fényes csalódságot idézett elő. A katonai várban mit láttunk, legkevesebb a katonai színezet volt. A várőrség főnöke jelen volt disztribúción, s a katonai casino termeit az értekezlet tagjai számára megnyiták, s mi az értekezlet szellemére nyomást gyakorolhatott volna, semmi sem mutatkozott. Ellenben a város és a vár felidézte lelkünkben Erdély aranykorát, arany szabadságunk legszebb napjait; mert e város az erdélyi nemzeti fejedelemiség székvárosa.

Voltak, kik nemcsak a katonai vár, de még benne a püspöki lakbani tartás ellenében is, inkább szerettek volna semlegesebb tért. A családás itt még fényesebb. Dr. Haynald Lajos ő nmlga a házi gazda szerepét fényes s tán e téren korlátoztnak vélt állásával oly meglepő hazafini tapintattal tudta egyeztetni, hogy az értekezletnek bajosan lesz egy tagja, ki most már visszatérve, e választást a legjobban sikerültnek ne nevezze. A vallás csak annyiban mutatkozott, hogy itt a vallásos türelem klasszikus hazájában, hol vallásfensőséget alkotmányunk nem ismer: senkinek sem jutott eszébe, hogy egy épületben van, mely a concordatum nyomása alatt áll. A politikai fölértékeltség, s minden erdélyi egyház egyházi vagy világi fejei szállást éppen e püspöki palotában nyertek, hogy a vallásosságosság ezáltal is képviselve legyen. Semmi sem zavarta visszaemlékeztünk arra, hogy e palota volt a nemzeti fejedelmek palotája. Itt decretálta a hon Bethlen Gábor s I. Rákóczy György szabadságharczait. S miként Haynald ő nmlga felidézé, itt e palota, e terem látta Báthori András fejedelem elvértett fejét asztalra tétetni; s a honáldozat szeme e teremben nyílt fel, s villanyzá fel a leigázott honfiak lelkét, hogy a Mihály vajda s Bastakor után szebb napokat vívjanak ki a hazának.

Az értekezlet folyamáról azt mondhatjuk, hogy az két alakban folyt. Egyik volt maga az értekezlet, mely két napon át reggeli 10 órától délutáni 3 óráig; másik az ezt követő ebéd, mely ugyanazon teremben 4 órakor megkezdődött, esti 7 óráig tartott. Nyolcz kilencz órát volt együtt tehát az értekezlet; mert az ebédek nem voltak egyebek, mint meetingek, hol a félbeszakadt tárgyak, az unió, alkotmányosság, testvériség érzelmek, nyilatkozatai fesztelebnek, de egyszerűsége melegebb szavakban tolmácsolhattak.

S mi ezeket fűszerezte, azon nyilvánosság, hogy a két haza minden lapja szerkesztősegei, levelezői minden megszorítás nélkül helyt foglaltak, az oly rég nem látott zűldasztal folyt körül; s melynek középpontját korlátnoksági elnök b. Kemény Ferencz s jobbán főkörmányszéki elnök gr. Mikó Imre ő nmlgok jelették; míg főkörmányszéki elnök ur jobbán Sterka-Sulucz Sándor egyesült érsek s túl rajta gör. nem egyesült püspök b. Saguna András ő nmlgok őszbe vegyült tisztas alakjuk mutatkozott; míg az elnök ő nmlga balján Erdély katolikus püspöke foglalta helyet. Tovább az értekezlet több tagjai folytaták. Külsőségek, mondhatják olvasóink. Azonban oly külsőségek, melyek ezredév óta most mutatkoztak Erdélyben először, hogy egy

BCU Cluj-Napoca.

császár elébe. Értesítünk azt is tudni akarja, hogy b. Vay szándékszik ennek folytán elbocsátatását kérni, a közlelőbb napokban bizonyosabban felvilágosítja az ügyet. Kedvező jelül veszik azonban azt, hogy Benedek lovag 10-kén Bécsbe érkezett; s feltehetjük, hogy ő hazája érdekében befolyását a mérlegbe veti.

— A pálinkaital következménye. A tordai járáshivatal adófelhajtás végett két szabadságos katonát küldött a havasi falvakba. Jól felpálinkázván magukat utközben lábakra leestek — s megfagytak. Egyiket a megtalálók nagynehezen életre hozták, a másikat azonban Szinden el kelle temetni.

— A horvátországi hangulatról ezeket írják a „P. Ll.“-nak Zágrábról: Itt mindenki a magyarországhoz kapcsolatot óhajtja, de csak az autonómia biztosítása mellett; azonban, mint nyilván beszélük, egész tömeg megfizetett ember van itt, kik a népet Magyarország ellen izgatják. Ezen emberek, a színházépületben 3-kán tartott bálnak, botrányt idéztek elő. Ők ugyanis, midőn a zenekarnak csárdást kellett volna játszania, „narodnot“ (nemzeti tánc) kezdtek kiáltani, a csárdáspártiak által azonban elhallgattattak. A bál-biztos azon rendellel vélt segíteni a dolgon, miszerint előbb narodnot aztán csárdást huzatott; de midőn a csárdásra került a sor, megint előállt az előbbi zsitbongás, még pedig fittyűkkel erősítve — mig nem ismét a csárdáspárt győzött. Élénk tapsok és „ujra“ kiáltások a csárdást háromszori ismétlésre segítették.

— Az unitáriusok tordai altanodájában f. hó 8-án végződött be a téli közvizsgálat. Tanulói létszáma 145; kik közül vallás tekintetében 26 katolikus, 26 református, 5 lutheránus, 82 unitárius, 4 e. g. hitű, 2 izraelita. Nemzetiségi tekintetben 119 magyar, 4 szász, 4 román, 7 örmény, 2 zsidó, 1 lengyel, 8 német, cseh és morva.

— A „Hermannstädter Ztg.“ azt mondja nekünk: „Ne feledjék az urak, hogy az iparszabadság korában élünk, s hogy mindenki, ha engedélyt kap, oly jó vagy rossz újságot írhat, a minőt akar vagy tud.“ — Erre azt mondjuk, hogy a ki karperecz helyett zsandárkapost készít, rossz újságitáros, s a józan közvélemény megszökik ezégtől.

— Közszönetnyilvánítás. Egy volt honvédtiszt Sz. Udvarhelyről hálás köszönetét fejezi ki általunk özvegy Csizsér Istvánról urasszonynak, ki neki évekkal ezelőtt, midőn két évi sanyaru politikai fogságából súlyos betegsége miatt hazabocsátatva, otthon isegben nyomorgott: tetemes pénzösszeget kölcsönzött, s most az illető kötelezvényt visszaküldvén azt minden járandóságával együtt elengedte. Legyen a hazafias érzelmű urnő neve lelkes honleányaink sorába feljegyezve!

POLITIKAI HIREK.

— Genua, febr. 3. A „Wanderer“ írja: A külföldi forradalmi emissariusok száma itt napról napra növekszik, s velük együtt a kormányügynökök is, kik forradalmi felhatalmazásokkal ellátva, majd egyik, majd másik vezető egyéniséget gyanúsítják, vagy a nemzetiségű kíváncsatok megkülönböztetése ellen működnek. A nélkül, hogy ezek bírálatába bocsátkoznánk, csak az itteni mozgalmak állását jelentjük, mely már Garibaldi előtt sem maradt titok, sőt mint értesülünk, Bixiovali legutóbbi beszélgetésének is fő tárgya volt. Ámbár Garibaldinak most is legkedvesebb szövetségesei még a magyarok, azonban még sem kívánja bármelyik elnyomott nemzetiséget is a másik rovására megrövidíteni, s éppen most avval foglalkozik, hogy a germán és szláv nemzetiségek programját, s azoknak a magyarok iránti viszonyait tanulmányozza. Ezenkívül a „nemzetközi legio“ szervezésére is elhatározta magát, s az illető egyéneknek felhatalmazásokat adott e tárgyban. Bixio a napokban Caprerába, Mieroslavsky Párisba megy. Bixio Garibaldi katonai képviselője, s az egyet személye, ki Garibaldi teljes bizalmát bírja. Az ide érkező magyarok, kik a magyar legióba lépni szándékoznak, tüzént a municipalitáshoz utasítatnak, mely Nápolyba szállítatásukat eszközözi.

— Az élelmű „Fk.“ a „M. O.“-ban írja: Ha sem Olaszország a Velenczét megszerzési törekvéseiről, sem pedig Ausztria a maga birtokjogáról le nem mond: miképen remélhető, hogy e kérdés még más uton lenne kiegyenlíthető, mint a „jus fortioris“ által? Örülni fogunk mindazáltal, ha a diplomacia említett fázadozásai, vázalkozásunk ellenére is célhoz vezetnek, de nem lehet újra meg újra nem inteni minden önámítástól, a mire — ez tagadhatlan — a mostani pillanat nagyon is csábítóan látszik. E pillanatban t. i. köröskörül mély csend uralkodik, a piemontiak Gaeta köfalai ellen vesztegetik löporukat és uton utfélen hirdetik, miszerint ezen erősség bevétele után jó sokáig babérjaikon ki fognak pihenni. Az „Indépendance“ pedig egész határozottsággal állítja, miszerint Garibaldi is legalább két hónapra napolta el terveinek kivételét. Kétségenkívül az európai helyzet még nem látszik kedvezőnek a cselekvésre, és — miként szintén az Indep. állítja — nevezetesen Magyarország állapota okozta az exdictator legújabb határozatát. Garibaldi egyik barátjának oly nyilatkozatát is közlik, mely, ha való, ugyancsak jellemző a forradalom szándokaira nézve. „A dolog még nem érett“, ezt mondta volna az illető, „Magyarországnak még egyszer csatlódnia kell az osztrák kormányban. Világosabban nem lehet szólni“.

— Ha azon szellem, mely a diplomacia papir-halmazát átlengi, s mely a miniszterek parlamenti beszédeiből szól a világhoz, a politika, a tények felett is bírja ural-

gani, akkor oly bizton ringathatók magunkat álomba egy békemalasztos évre nézve, a mely harc háboru, forradalmak s szabadsápatok betörései által nem leend meg-háborítva. Mindenütt béke manna csepeg. Russell lord kénytetve levén védeni azon mult oct. 27-ki hires jegyzékét, mely a népeknek saját kormányukat választ-ható jogát mutogatja, védi is azt s azon eredményre jut, miszerint az Anglia által oly epedve kívánt béke remél-hetőleg fenn fog tartani. Az angol parlament elé terjesztett diplomatiái okmányok szintén hangosan szólnak az angol kormánynak a béke fenntartása iránti törekvéseiről. A közölt okmányokból, melyek mult évi decemberig terjednek, az látszik, hogy Angolország nem csak nem ohaítja Velencze megtámadtatását, sőt hogy minden erre vonatkozó terveket is határozottan kárhoztat. Ámde ez igen szembeötlő ellenmondásban van az oct. 27-ki jegyzék tartalmával. E szerint vagy a jegyzék csupán üres phrasis, vagy az okmányoknak nincsen más céljuk, mint hogy diplomatiaport szórjanak a világ szemébe.

— Mielőtt Baroche a francia császárság jelen állásának előadását a ház asztalára tette, tartotta volt gróf Morny megnyitó beszédét, melyben a törvényhozó uraknak kijelenté, miszerint a császár meg van győződve, hog nekik nincs más óhajuk, mint az országgal az igazságot megismertetni, s nincs más céljuk, mint a dynastiát megszilárdítani; ezért adott a császár nekik enged-ményt a bel- és kül politikára vonatkozó fölirat szerkesztésére, mely azonban nem lehet egyéb, mint az ország véleményének szabad nyilvánítása s éppen nem lehet a politikai törekvések küzdtere. A császár Morny szerint maga mondta volna, hogy kormánya nyilvánosságban és ellenőrzésben foglalkozik, mi a rágalmat s elöitéleteket előmozdítja s ezért kívánja, hogy, miután ő tévedhet, az ország véleményét képviselőinek ajkairól hallhassa. Most tehát gr. Morny szájából tudjuk, hogy a törvényho-zó gyűlésnek adott engedmények a dynastia megszilárdí-tása végett adtak. Azonban azon bízalom, mely a tör-vényhozók iránt tanúsítva lön, még sem lehet valami föl-tétlen, miután a császár tudni kívánja ugyan véleményüket, de gondoskodva van arról is, hogy az ország min-dent, a mire azok mégis fakadhatnak, a fecsegő sajtó útján meg ne tudjon. Gr. Morny jelenté, hogy a tartandó beszédek közlése könnyítve van ugyan, azonban nem ta-gadá, hogy a teendő jelentések ugyanazon sorsnak lesz-nek alávetve, mint az összes emberi dolgok, s ezért azok alig lesznek oly tökéletesek, hogy az egész világot kielé-gítsék, mely nyilatkozat a gyűlésben az első jóízű nevé-tést idéző elő. Végül gr. Morny figyelmezteté a gyűlést az adott engedmények fontosságára, melyek közé tarto-zik az is, hogy az államtanácsos urak jövőben egyenru-hátlanul fognak megjelenetni, s kiemelé, hogy a gyöngé kormányoktól kiragadt szabadságok mindig csak muléko-nyok voltak, ellenben most béke és nyugalom közepett nyílik meg a hatalmas kéz azon jogok visszaadására, mi-ket az az országtól ennek javára elvett volt. Így szolt Morny gróf, habár nem hinnék is!

— Párisból, febr. 7-kén írják: „Mint konstan-tinápolyi magán levelek jelentik, Klapka visszaindult Turinba. Bukarestben, biztos tudósítások szerint, a tábor-noknak élete ellen merénylet volt készülöben, azonban az e célból Oláhországba küldött bérenczek tévedtek, talán nem önkénytelenül, a személyben, s éppen azon urat gyilkolák meg, ki az ő működésüket Klapka szemé-lye ellen akarta intézni. (?) Della Marmora szárd tábornok Párisba érkezett. Ma Thouveneltől lön fo-gadva s kihallgatást nyer a császárnál. Itt azt erősítik, hogy berlini misztiójának egészen óhajtott sikere volt. Még eddig nem tudni a napot, melyen a syriai bizott-mány összeülend. Franciaország e tartományának köz-s megzsalással fogja javaslatba hozni, mely engedményt már hat hónap előtt is tett volt.

— A „Times“ is nagy jelentőséget tulajdonít a po-roz országgyűlésen győzedelmet nyert Vincke-féle módosítványnak, s azt hiszi, hogy az remélhetőleg lohasz-tani fogja a berlini felsőbb körökben uralgó harcias lel-kesültséget s meghusitni más német udvarok cselszövé-nyeit, a melyek önzésből harcias politikára ügykeztek Poroszországot rábírn. Mily benyomást tön Vincke beszéde maga Olaszországban, legjobban tanúsítja azon febr. 10-ki sürgöny, mely szerint Milanóban indítványt tettek, a hires szabadelvű porosz követnek érmet nyújtani át az olaszok elismerése jeléül. Az e végetti gyűjté-sek már is megindultak.

— Berlinben hirejárt: hogy az államminisz-terium a kamarának az olasz kérdésben hozott végzése után lemondását beadta volna, hanem a király nem fogadta el.

— Az A. Allg. Ztg. írja: Hitelt érdemlő tudósítások szerint Varsóban páni félelem uralkodik, mert várat-lanul oly sok elfogatás történt, hogy a fellegvár jelenleg

népesebb mint valaha. Egyébiránt ezt várni lehetett, mert az izgatások és boszantó tüntetések, — gunyiratok, macskazenék, ablakbeverések, stb. utóbbi napokban ugy elszaporodtak, hogy csaknem minden reggel hasonló ese-tekről lehetett hallani. Paulucci engedékenysége, me-lyet a lengyelek, szokásuk szerint, gyávaságnak, gyen-geségnek tartottak, ugylátszik, örökségképp szállt köve-tőjére is, de csak álarcz volt ez. Ő folyni hagyta a visz-szaéléseket, mig az izgatók bátorságban vélvén magukat, könnyebben fölfedeztethettek: ekkor eldobta álarczát, s a nyugtalan ifjakat egyelőre a fellegvárba záratta. Állít-ják, hogy ez az eljárásnak csak kezdete, és sok oly te-kintélyes nevet említenek, melyek szintén kompromittálva vannak. Másrésről bebizonyul azon hir is, hogy három orosz hadtest utban van Lengyelország felé. A lengyelek maguk is binni kezdik már, hogy Porosz- és Oroszország Ausztriával egyetértének Lengyelországra nézve, s ők ismét megcsalattak.

Ujabbak. — Turin, febr. 9. Mola di Gaeta-ból jelentik hivatalosan febr. 8-ról: Cialdini tábor-nok beleegyezett a fegyverszünet meghosszabbításába, és kötelezte magát: hogy 400 beteget és sebesültet átvessz. Midőn értesült, hogy az ostromlottak egy részt kijávitának, kijelenté, hogy több kedvezményt nem tesz. Holnap uj-ra megkezdődik a tüzelés.

— Turin, febr. 9. A parlament megnyitása febr. 27-re halasztatott. Sauli marchese, Toskáná kor-mányzójává véglegesen kinevezetett. A minisztertanács egyhangulag elhatározta, Ratazzinak a képviselők kam-rájának elnökévé kinevezetését.

— Milanó, febr. 10. Itt azon indítvány kering, hogy Vincke porosz képviselőnek egy érmet kézbesi-tsének, az olaszok elismerése jeleül. A „Pungolo“ már közölte is e szándékot, és aláírást nyitott e célra; ugyan-ezt tevő a „Perseveranza“ is, mely ma már 295 frank-nyi összeg begyűltét is jelenti.

— Gaeta, febr. 9. A folyó hó 5-kén, a szárazföldi kapu közelében lévő löportárnak ismeretlen okból tör-tént légberopülésénél Traversa tábornok s 50 ember tem-meltetett a romok alá s a tenger felé fordított falazatban rés nyitott. Azonnal pokoli tűz kezdetett szárazon és vizen. A hajóhad még mindig eredménytelenül működik. A károk csekélyebbek, mint jan. 22-kén. Sok ház leé-gott. A király és a helyőrség rendíthetlen. Ferrari, Du és Sangro tábornokok meghaltak, több őrnagyon orvosi műtét vitetett végbe. A fegyvernagyvás ma reggel lejár. Az ostromlók ezalatt új úteget állítottak föl.

— Milanó, febr. 10-kén. Mint a „Perseveran-zának“ Turinból jelentik, Cialdini tábornok parancsot ka-pott, hogy a hajóhadat ne tegye ki nagy rantásoknak, s azt inkább fontosabb mozzanatokra kiemélje s csak Gaeta-nak szigorú zárlatára használja. Az ostromló hadtest alkalmasint föl fog váltatni, mert a táborban betegségek ütöttek ki. Turin, febr. 10. Az „Opinione“ tagadja, hogy Garibaldi idejött volna a királylyal való érte-kezés végett. Nápoly, febr. 9. A Gaeta elleni bombáz-ás ujra megkezdett. Perugia, febr. 10. Uj bourbon csapatok érkeztek Carsoliba. Levera 1500 fegyvert osz-tott ki közöttök. Tegnap 470 teljesen felszerelt bourbon katona lépte át a határt s Carsola felé tartott. Milanó, febr. 11. A Perseveranza erősíti, hogy a parlament megnyitása elmaradhatatlanul e hó 18-kán fog megtör-ténni. Ratazzi már készen nyilatkozott volna, a kép-viselőkamra elnökségét átvenni.

— Turin, febr. 12. Gaeta tizennégy napi fegy-verszünetet kért az átadási alkudozások tekintetéből. Cialdini megtagadta azt, de készen nyilatkozott az alkudozásra. Két nap óta a lödőzés nagy pusztítást okoz.

— Milanóból a Tr. Ztg. levelezője írja: „Az itteni bizottmányok el vannak határozva, mindenekelőtt Magyarországnak tenni kísérletet; azon segédeszközök, melyek Olaszország javára gyűjtettek, a magyar forra-dalom részére fognak fordítatni. Magában Milanóban 20,000 frt. lön átadva Türnek, ki az expeditiót elő-készíti. Ez, Olaszországban városról városra jár, s a kü-lönléle forradalmi bizottmányok gyűléseiben mindenütt résztvesz. A magyar legio feltűnőleg szaporodik. Álta-lánosán tudva van, hogy a „Comitato unitario centrale“ a birtokában volt három hajót Türnek — az általa ter-vezett hadivállalatra — rendelkezésére adta; közülök kettő Genuában, s egy Livornóban horgonyoz, hova a magyar legio egyes osztályai is menni utasítottak. A kormány pedig nem csak semmi akadályokat nem gördít ezen expeditió útjába, melyre szemelattára történnek a készülétek; hanem még fegyverrel, s pénzzel is gyámo-lítja azt. Így Türnek rendelkezésére adta azon 5000 szuronyospuskát, melyek az itteni váracsbán le valának téve. — Garibaldi, mint mondják, Londonba utazott, hogy ott a magyar emigráció főbbjeivel értekezék, — s itt meg vannak győződve arról, hogy ő a tervezett ma-gyarországi expeditió élére fog állani. Hogy Franciaor-szág csakugyan mint Piemont az egész dologról tudomás-

sal hir, sőt azt erejéhez képest támogatja is: azt azok után, mik itt történnek s a miket látunk, bátran állíthatjuk.

— A „Pays“ és „Patrie“ febr. 9-kén azon hirt hozták, hogy Garibaldi kötelezi magát, mikép sem Velenczét sem Magyarországot nem fogja magtámadni. Másnap (feb. 10.) számaikban már ezzel ellenkezőleg azon hirt hozzák, hogy Garibaldi barátai ngy nyilatkoztak, hogy a tábornok semmi ily nemű kötelezettséget nem vállalt magára. És azt teszi hozzá a nevezett két lap, hogy a Párisban mulató garibaldianusok parancsot kaptak, hogy Genuában megjelenjenek, és ott Garibaldi rendelkezésére készen álljanak.

— A bécsi börzén azon hir terjeng, hogy b. Vay elbocsáttatásaért folyamodott.

— A horvát bán Fiumét és területét ostromállapotba helyezte.

— A „Korunk“ távirata szerint b. Vay 13-án Pestre érkezett. — Gaeta megadta magát, s Cialdini seregével bevontult. Egy francia gőzös Gaetába indult, hogy a királyt és családját elszállítsa.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

BÉCSI BÖRZE február 12-kén.

	pénzben	áruban		pénzben	áruban
Állam-adósság.					
5%-os nemzeti kölcsön	100 frt.	76.80	77.10	Ausztr. államvaspálya	288.— 289.—
5%-os metalliques	100 frt.	66.—	66.25	Nyugati vasut	186.50 187.50
Földtehermentesítések.				Pardubitz vasut	105.50 106.50
5%-os magyarországi	100 frt.	64.75	66.—	Tisza vasut	147.— 147.—
5%-os bánági, horvát és szláv	100 frt.	62.75	64.—	Déli vaspálya 60% (ex div.)	189.— 190.—
5%-os erdélyi	100 frt.	60.50	61.—	Károly Lajos vaspálya (ex div.)	168.50 169.—
Sorsjegyek.				Graz-Köflachi	109.— 111.—
Triest-i db.	100 ft pp.	125.—	126.—	N.-Szombati 1-ső kibocsátás	20.— 22.—
Dunagőzhajóz. társ. darabja	100 ft pp.	97.50	98.—	N.-Szombati 2-ik kibocsátás	60.— 64.—
Budai városközség db	40 ft a. é.	37.25	37.75	Váltók (devises)	
Észterházy	40 ft pp.	89.—	90.—	Három hónapra	
Salm	40 ft pp.	35.75	36.25	Amsterdam 100 holl. ft (86 ft 52 kr a. é.) 3%	127.— 127.25
Palffy	40 ft pp.	37.25	37.75	Augsburg 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 1/2 %	122.50 122.75
Clary	40 ft pp.	34.75	35.—	Berlin 100 tallér (150 fr ausztr. értékb.) 4 %	— —
St. Genois	40 ft pp.	36.—	36.50	M. Frankfurt 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 %	123.25 123.75
Windischgrätz	20 ft pp.	20.50	21.—	Hamburg 100 márk-bankó ft (75 ft 85 kr) 2 1/2 %	108.25 108.75
Waldstein	20 ft pp.	24.75	25.25	London 10 fontsterling. (100 ft 23 1/4 kr) 4 1/2 %	144.25 141.50
Keglevich	10 ft pp.	15.—	15.50	Páris 100 frank (40 ft 50 kr ausztr. ért.) 3 1/2 %	57.20 57.90
Részvények.				Pénznemek.	
Nemzeti bank ex div.)	740.—	742.—	742.—	Korona	20.60 —
Hitelintézet 200 frt	165.70	166.10	166.10	Császári arany	6.81 —
Alsó-ausztriai esc. bank 500 frt	583.—	585.—	585.—	Recezs arany	6.80 —
Duna-gőzhajózási társulat 500 ft pp.	415.—	417.—	417.—	Napoleon's or	11.55 —
Triest-i Lloyd 2-ik kibocsátása 500 ft pp.	160.—	170.—	170.—	Orosz imperiale	11.85 —
Budapesti lánchíd 500 ft pp.	395.—	400.—	400.—	Ezüst	43.— —
Éjszaki vasut	1908.30	1908.80	1908.80	A nemzeti kölcsön papir szelvényei	40.— —

H I R D E T É S E K.

NEM HIVATALOS.

(48) Van szerencsém tudatni a t. cz. közönséggel, hogy több ezer darab magyar, francia és német könyvből álló **kölcsönkönyvtáram** mellé a lehető legrövidebb idő alatt egy

KÖLCSÖN-HANGJEGYTÁRT

is fogok rendezni, miről annak idejében bővebb tudósítással fogok szolgálni. — Kolozsvárt, február 14-kén, 1861.

STEIN JÁNOS.

Kész fejernémű-raktár.

Kereskedő **TAUFFER KÁROLY „NAGYPIPA“** czimű kereskedésében Kolozsvárt

kapható különböző minőségű férfi ingek és lábravalók, női ingek, hálóréklik sat.; elvállal **varrógépen** nagyon **pontos és jutányos** ároni varratást, férfi és női ingelő, hálóréklik, kötények, párnahaj, lepedőket sat., úgy **minden fejernémű egész elkészítését** is.

Csalhatatlan jó **szennyfolt kiirtó szer** is kapható, melylyel minden zsír- és olajpecsétet, gyapot-, szőr- és gyapju-kelmékből csalhatatlanul jól ki lehet mosni, a nélkül hogy a kelme színére kártékony hatással lenne.

STEIN JÁNOS

könyvtárusnál Kolozsvárt kapható:

MAGYARORSZÁG polgári historiájára való LEXICON

a XVI-dik század végeig.

Kiadta **Budai Ézsaiás**. 3 kötet 18 forint.

A magyarországi szerb telepek jogviszonya az államhoz.

Irta **SZALAY LÁSZLÓ**. Ára 1 ujforint.

Dr. SUHAJDA

Magyarország közjoga,

tekintettel annak történeti kifejlődésére és az 1848-diki törvényekre. Ára 1 frt 50 kr.

Törvénytudományi műszótár,

közrebocsátja a magyar tudós társaság; második bővített kiadás, 2 frt o. é.

A MAGYAR NEMZET SZEBB JÖVŐJE.

E nevezetes és legkorszerűbb mű minden alkotmányos érzelmű igaz magyarnak különös figyelmébe ajánlatik és szívére köttetik.

Fordítá és kiadja **Kozma Imre**. Ára 50 ujkr.

A MAGYAR KÖZJOG ALAPVONALAI.

Gr. **Czirák** nyomán írta **Hegedüs Lajos**. Ára 2 forint.

Multiplikations-Tafeln

zum behufe der Berechnung des **Flächeninhaltes** bei der **Catastral - Vermessung** in dem Österreichischen Kaiserstaate.

Ára 8 ujforint.

BONAPARTE NAPOLEON LAJOS

TITKOS EMLÉKIRATAI.

Az eredeti kiadás után fordítva 5 füzet ára 4 forint.

(45) HASZONBÉRI HIRDETÉS.

Gr. Kornis Eleknek 3 ngának következő jószágai—együtt vagy külön külön—ez évi Szent-György naptól kezdődőleg haszonbérbe kiadók: Szent Benedeki, Dézs mellett, a Szász-nyiresivel kapcsolatban, Alparéti járulékaival, Tihói járulékaival, Értekezhetni Kolozsvárt ügyvéd Fejér Mártonnal.

(43) Haszonbéri hirdetés.

Nemes Marosszékbén Agárd helységben, M. Várárhely sz. kir. városától egy órányi távolságra, egy 350 hold kiterjedésű fekvő birtok, vagy mivelet szerint: 266 hold szántó, 38 hold kaszáló, 42 hold legelő, és 4 hold szőlő, továbbá egy ló, a gazdasághoz szükségesítő s jó karban levő épületekkel, egy 12 belső telekkel s 1,000 uzsora napszámmal, jelen évi mártius 15-kétől kezdve négy egymás utáni évekbe bérbe adódik.

Bérleni szándékozók kérelmek szándokukat szóval vagy bérmentes levéllel M. Várárhely 1345. szám alatti tulajdonosnak kijelenteni, hol a bérlet feltételei is meg tudhatók. Maros-Várárhely, február 6-kán, 1861.

(46) Kiadó bolt szobákkal.

Hidutczában 286 szám alatti házban egy bolt hozzá tartozó szobákkal pinczével s a t. Szentgyörgy napkor bérbe adandó, — értekezhetni iránta belsőmonostort-czában 189 sz. alatt.

(38) Hid-kapun kívül a 38. számú telek, melyen

vagyon 5 szoba, konyha, pince és kamarák az 1861-ik év Szentgyörgy napjától kezdve haszonbérbe kiadó. Értekezhetni hid-kapun kívül a 43-ik számu háznál.